

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 13 september 2012

MEDITATIE

De opdracht om te onderwijzen

Salomo, door God met bijzondere wijsheid begiftigd, heeft zijn volk wetenschap geleerd. Hij merkte op en onderzocht en stelde ook vele spreuken in orde. Over alle facetten des levens heeft hij gesproken, ook over het onderwijs aan jongeren, gelijk blijkt uit bovengenoemde spreuk.

Behartenswaardig voor zijn tijdgenoten en mede voor ons, die onderwijs te geven hebben, alsmede mogen ontvangen. De catechisaties zijn weer begonnen. De kanttekenaren merken bij deze spreuk op: 'Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk iemand van jongsaf in enige wetenschap, en voornamelijk in de gronden der heilige leer, tot zijner ziele zaligheid onderwijzen'.

In enige wetenschap onderwezen te worden is voor een plaats in het maatschappelijke leven onmisbaar. De eisen zijn in onze tijd niet gering. Maar... voornamelijk in de heilige

Leer de jongen de eerste beginselen naar de eis zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken.

Spreuken 22:6

leer! Was dit in Salomo's dagen het voornaamste, niet minder in onze. Bij brood alleen zal de mens niet leven, maar bij alle Woord, dat uit de mond des Heeren uitgaat, zegt de Heere Jezus. Dit Woord, die heilige leer of wetenschap, is van het allergrootste belang voor de zaligheid onzer ziel.

Weegt het belang der onsterfelijke ziel ons zwaarder dan de plaats in de maatschappij? Zowel in het les geven als in het ontvangen? Het leren van de jongen begint niet eerst op de schoolbank, doch reeds op en aan de ouderknie. Naar de eis zijns wegs, is naar de gelegenheid van leeftijd en begrip. Ook wel in de aanvang van zijn leven (kanttekening).

Zo had Abraham de onderwezenen van zijn huis, Genesis 14:14. Daartoe had God hem gekend, opdat hij zijn kinderen en zijn huis na hem bevelen zou, dat zij de weg des Heeren houden zouden. Was Abraham daartoe uit Ur geroepen, de Heere roept daartoe nog alle ouders, die Hij met hun kinderen een afgezonderde plaats geeft in de wereld, nl. op het erf van Zijn kerk. Zij mogen school en ambt daarbij te hulp roepen.

Het woord in genoemde spreuk betekent ook catechiseren, zoals in het Nieuwe Testament telkens door 'onderwezen' aangeduid. De Joden wa-

ren onderwezen in de wet (Romeinen 2:18), Apollos in de weg des Heeren (Handelingen 18:25), Paulus wil liever vijf woorden met zijn verstand spreken, opdat hij anderen mag onderwijzen, dan tienduizend in een vreemde taal (1 Korinthe 14:19). Zo hebben allen, die daartoe geroepen en gesteld zijn, in eenvoudigheid de jongeren te onderwijzen, bijzonder in de heilige leer van Gods Woord. Het gaat om de zaligheid der zielen, om mensen te behouden, de weg des Heeren te leren. Onder biddend opzien om de zegen Gods op dit onderwijs, Die het door Zijn Geest krachtig doet zijn, goede vrucht doet voortbrengen.

Want ... als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken. Hetgeen in de jeugd met de eerste onderwijzing is ingestort (kanttekening) is hoogst belangrijk. Dat blijft dikwijls het gehele leven bij. Zelfs degenen die God en Zijn dienst vaarwel zeggen, kunnen toch die eerste indrukken niet weg krijgen. Hoe belangrijk is het dan, om niet alleen vroeg met de onderwijzing uit het Woord des Heeren te beginnen, doch ook steeds op dit zelfde Woord te blijven wijzen, hetgeen nodig is gekend te worden om zalig te worden. Opdat onze jongeren doordrongen zullen worden van de noodzaak der waarachtige bekering en het geloof in de Heere Jezus Christus, waardoor alleen zaligheid is.

Lukas schreef er over aan Theófiles, opdat hij de zekerheid zou kennen van de dingen, waarvan hij onderwezen was. Niet afwijken, dat is naar dat Woord, die heilige leer, gaan spreken! In het doen van belijdenis des geloofs, waarvoor ook straks de catechisatie begint. Er naar zoeken te leven, te wandelen. In een ware oprechtheid, een toewijding aan de Heere, met de bede in het hart om de genade des Heiligen Geestes, Die alleen in de rechte weg ons brengen en leiden kan.

Laat Salomo's wijze spreuk ons ter lering zijn. En tot aansporing, zowel onderwijsgewenden als degenen die het ontvangen.

Jongens en meisjes, zoek met inspan-

Inhoud

- 1 De opdracht om te onderwijzen
- 2 Ziekten in de Bijbel (1)
- 3 Een psalm, een lied: Psalm 106 (36)
- 4 Werken voor de kerk
- 5 Even maar...
- 6 'Geef mij verstand met goddelijk licht bestraald...'
- 7 Voor de opperzangmeester... (1)
- 8 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 9 Berichten
- 10 Kerkdiensten

90e jaargang

Nr. 49

ning de gronden der heilige leer te kennen. Die God op het hoogst verheerlijkt, de zondaar in het rechte licht plaatst, op het diepst vernedert, maar ook de Weg der zaligheid, dat is

Christus, op het luisterrijkst bekend maakt. Opdat het ook u ter zaligheid mag zijn.

wijlen ds J. Baaijens

ZIEKTEN IN DE BIJBEL

1

Oorsprong van ziekten

'Er is niets geheels in mijn vlees vanwege Uw gramschap, er is geen vrede in mijn beenderen vanwege mijn zonde'

(Psalm 38:4)

'God bestaat niet. Er is zoveel lijden. Dat zou God nooit kunnen toelaten'. Hoe vaak is deze opmerking al niet gemaakt! Maar wat is het toch jammer dat zoveel mensen de eerste twee hoofdstukken van de Bijbel vergeten. Want het staat er zo duidelijk: 'En God zag al wat Hij gemaakt had, en ziet, het was zeer goed'. Pas nadat de mens zelf gekozen heeft om te zondigen, kwamen moeite, ziekte en dood in de wereld. De oorsprong van het lijden ligt in het paradijs. Laten we dit nooit vergeten. Op de bodem van alle smart ligt onze afval van God.

In twee artikelen behandel ik de vraag hoe zonde en ziekte met elkaar in verband staan. Dit is al een oud theologisch thema. Dit kan in het persoonlijke leven best moeilijke vragen geven. Ben ik ziek geworden door een bepaalde zonde? Moet ik concluderen: ik heb het grondig verknoeid in mijn leven, veel erger dan anderen? Komt mijn ziekte van God of van de duivel? Is ziekte straf of kastijding?

Ziekte en zonde

De Heere verbindt Zijn zegen aan het houden van Zijn inzettingen. Dat is iets heel groots (Ex. 15:26, Deut. 7:12-15). Daartegenover dreigt God met ziekte als Zijn geboden overtreden worden. Daar mogen we wel meer voor vrezen. Eva hoorde al dat zij met smart kinderen ter wereld zou brengen na het eten van de verboden vrucht. Mirjam werd melaats na het kwaadspreken over haar broer Mozes. Op verschillende plaatsen in het Oude Testament klinkt op het verwerpen van Gods inzettingen en tergen

van God het dreigement van tering, koorts, pestilentie en vurige slangen (Lev. 26, Num.14 en 21). In Deuteronomium 28 vinden we zelfs een hele vervloekingsparagraaf. Als straf op ongehoorzaamheid hebben onder de vloeken ook ziekten een plaats gekregen, waaronder bovengenoemde ziekten en verder spenen, schurft, krauwsel, blindheid en zweren. Deze ziekten kunnen een persoon treffen, maar ook een volk.

Vooraf ook bij koning David komen we een verband tegen tussen ziekte en zonde. Hij doorleefde dit ook. In de Psalmen 38 en 39 lezen we dat David de oorzaak van zijn ziekte zocht in zijn overtredingen. En toen hij gezondigd had met de volkstelling, stierven maar liefst 70.000 mannen door de pestilentie. Zonder al te veel zoekwerk kunnen we de voorbeelden uitbreiden. Denk maar aan Gehazi, die melaats werd nadat hij een vorstelijke gift van Naäman accepteerde. Koning Uzzia werd eveneens melaats toen hij reukwerk wilde roken. Een andere koning, Herodes Agrippa I, zondigde door zich als een god te laten vereren.

Rampen worden niet altijd toebeschikt als straf voor de zonde. De zondigheid van geheel het menselijk geslacht rechtvaardigt God voorzeker in al de ellende van het menselijk leven, zodat zij die er het minst in delen, moeten zeggen dat God vriendelijk is. En zij die er het meest in delen, niet moeten zeggen dat Hij onrechtvaardig is.

(Matthew Henry bij Joh. 9:1-7)

Hij werd door de wormen gegeten en stierf.

Er is nóg een aspect waarvoor we oog moeten hebben. Hellenbroek wijst in een van zijn preken erop dat juist de leden van het lichaam waar het meest mee wordt gezondigd, worden gestraft. Instrumenten van ongerechtigheid worden weleens onderworpen aan Gods rechtvaardigheid. Zo strekte koning Jerobeam zijn hand uit om een profeet te grijpen. God greep die hand en zij verdorde. Verder kunnen we denken aan de priester Zacharias, die stom werd nadat hij woorden van ongelooft sprak.

Deze voorbeelden zijn duidelijk en moeten ons, zondige mensen, wel doen beven. Laten we daarom de waarschuwing van de grote Leraar ter gerechtigheid maar ter harte nemen, toen Hij zo liefdevol en ernstig sprak tot de verlamde man bij het badwater van Bethesda: 'Zondig niet meer, opdat u niet wat ergers geschiede' (Joh. 5:14).

Onze tijd

In de Bijbel vinden we dus een relatie

In de Bijbel vinden we dus een relatie tussen ziekte en zonde. Hoe is dat in onze tijd?

tussen ziekte en zonde. Hoe is dat in onze tijd? Dan moeten we vaststellen dat er duidelijke verbanden zijn tussen ziekten en bepaalde oorzaken die weer verbonden zijn met een zondige levensstijl. Ik hoef alleen maar de gevolgen van gebruik van cocaïne en heroïne te noemen. Of denk aan HIV/Aids. Deze ziekte wordt meestal veroorzaakt door wisselende seksuele of homoseksuele contacten. Hoewel we niet mogen generaliseren (er zijn namelijk ook veel slachtoffers), is deze ziekte dus meestal het gevolg van een zondig leven. De seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA) zijn hier ook het gevolg van. Ook kunnen we denken aan roken. De waarschuwendes teksten op de pakjes sigaretten en shag zijn overduidelijk. Door te roken gaan we roekeloos met ons lichaam om en zondigen we door bepaalde vormen van kanker en hart- en vaatziekten te riskeren. Dit geldt ook van overmatig gebruik van alcohol en het hanteren van een Bourgondische leefstijl. De Heere roept juist op tot matigheid (Titus 1:8).

En toch... hoewel de Schrift duidelijk is in het zien van een verhouding tussen ziekte en zonde en we hiervoor ook in onze tijd oog moeten hebben, hoeft het niet te betekenen dat deze er altijd is. De Bijbel kent even zovele zieken waar een directe lijn met een bepaalde zonde ontbreekt, zoals Lazarus, Eneas, Dorkas, Eutyclus, en Trofimus. In het boek Job wijst de Heere de gedachte af dat het lijden altijd het gevolg is van een zonde (42:7). Bij de dood van verschillende Gallileeërs door Pilatus en bij de dood van 18 mensen door het instorten van de toren van Siloam verzet Jezus Zich nadrukkelijk tegen een automatische samenhang met een bepaalde zonde (Luk. 13:1-5). Dit valt ook op bij de genezing van de blindgeborene. Op de vraag van de discipelen of de man zelf gezondigd heeft of zijn ouders, antwoordt Jezus dat het is geschied omdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden (Joh. 9).

Laten deze bijbelse voorbeelden maar tot troost zijn voor zieken die soms gekweld kunnen worden door de vraag: Is mijn ziekte een straf van God op een bepaalde zonde? De Heere geve dat uw zielsoog mag vallen op de diepe inhoud van het woord opdat en wat daarop uit genade volgt.

(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel, H.J. Agteresch

EEN PSALM, EEN LIED

36

Psalm 106

Een heilbegerig gebed

Psalm 106:4

Deze Psalm dateert uit de latere tijd van de ballingschap. De dag der verlossing breekt aan. De dichter laat aan de ene kant zien wat God gedaan heeft. Aan de andere kant wat het volk gedaan heeft. Gods trouw en onze ontrouw staan altijd tegenover elkaar. Daarom is een heilbegerig gebed altijd een ootmoedig gebed.

'Gedenk mijner, o Heere!' In onze taal zijn 'gedenk mijner' twee woorden. In het Hebreeuws is het maar één woord. Een kleine bede, maar van zo rijke betekenis. De Heere gedenkt toch aan alle mensen? Er is een gedenkbok voor Zijn aangezicht. Wat bedoelt de dichter met deze bede? Hij vraagt als het ware: 'Wilt U laten merken dat U ook aan mij denkt. Mag ik daarvan een blijk ontvangen?' David zegt: 'Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de Heere denkt aan mij'. Is dat ook uw troost?

Waarom drukt de dichter zich zo uit? Gedenken is toch wel het allermiste wat men vragen kan. Hij vraagt slechts een plaatsje in Gods gedachten en meer niet. De hoofdman vroeg om een woord. De Kananese vrouw om een kruimel. De moordenaar aan het kruis vroeg eveneens om een gedachte. Het tekent de onwaardigheid van deze bidders. De dichter zegt niet wat hij van God verlangt. Hij schrijft niet voor waarin de Heere hem moet helpen. Vaak schrijven wij alles voor en heeft de Heere het alleen maar uit te voeren. Zo doet deze dichter niet. Daaruit blijkt ook Zijn geloof. Hij laat het aan de Heere over.

Maar welke grond zou de dichter aan kunnen voeren? Hij heeft helemaal geen grond. Daarom zegt hij: *'Naar het welbehagen tot Uw volk'*. Er is bij God een welbehagen. Dit is Gods eeuwig voornemen om zondaren zalig te maken. Gods welbehagen komt uit Gods hart. Het is een verkiezend welbehagen. Velen haten juist Gods welbehagen. Zij schimpen op Gods vrijmacht. Maar de dichter heeft Gods soevereiniteit juist lief. Hierop werp de bidder zijn smekingen. Hij zegt niet: 'Uw welbehagen tot mij'. Dat durft hij niet eens te zeggen. Het is of de dichter vraagt: 'Laat mij in dat welbehagen toch begrepen zijn'. Hij weet immers dat dit welbehagen zich uitstrekt tot arme zondaren.

'Bezoek mij met Uw heil'. De dichter kan het heil niet pakken. Maar als de Heere een bezoek brengt, komt Hij niet met lege handen. Hij brengt de zaligheid mee. Het woordje "heil" heeft dezelfde medeklinkers als de naam "Jozua". Deze oudtestamentische naam heeft dezelfde betekenis als de naam "Jezus". Wat krijgt de tekst dan een diepte: 'Bezoek mij met Uw Jezus'. Alleen door Hem kan het welbehagen voortgaan. Het woordje heil betekent *heling*. Door de Zaligmaker wordt de gemeenschap met God hersteld. Het is *Uw heil*, omdat het van God komt. Bent u ook zo'n heilbegerige zondaar?

Nunspet, ds. A. Schot

De plaatselijke zendingscommissie

'Het grote doel van het zendingswerk - de uitbreiding van Gods Koninkrijk - mogen we nooit uit het oog verliezen. Al onze inspanningen dienen daar op gericht te zijn.'

Voor Pieter Balkenende en Jan van der Knijff, respectievelijk secretaris en penningmeester van de plaatselijke zendingscommissie te Lisse, is de opdracht duidelijk. 'Door geld in te zamelen en liefde op te wekken voor het zendingswerk, proberen we daar invulling aan te geven'.

Van oudsher heeft het zendingswerk in Lisse de nodige aandacht. Op de Algemene Vergadering van de Kruisgemeenten van 11 oktober 1899 te Opheusden vragen de afgevaardigden van Lisse namelijk 'hoe te handelen inzake de zending onder de heidenen'. Twee jaar later wordt de vraag opnieuw gesteld: 'Kan en mag de Kerk van Christus zonder zending zijn?' Om daadwerkelijk invulling te geven aan de zendingsopdracht wordt in de eerste helft van de twintigste eeuw regelmatig voor de zending gecollecteerd en wordt het werk van de Armeense zendingspredikant ds. D.J. Benjamin financieel ondersteund. Op initiatief van D.P. Polder worden in 1956 de eerste busjes in Lisse geplaatst.

De huidige zendingscommissie bestaat uit dertien personen. Dat grote aantal heeft volgens Balkenende te maken met de vele activiteiten die plaatsvinden. 'In tegenstelling tot veel andere gemeenten hebben we in onze gemeente nog steeds veel zendingsbusjes uitstaan. Ieder najaar gaan we de gemeente rond om die busjes te legen, giften op te halen en de kerstactie te promoten. Omdat het om zo'n 450 adressen gaat, heb je gewoon een flink aantal mensen nodig'. Hoewel dit een arbeidsintensieve klus is, staat deze aanpak niet ter discussie. 'Je bent inderdaad nogal wat uur-tjes onderweg, maar als je ziet wat het ieder jaar weer oplevert - busjes, giften en de kerstactie bij elkaar zo'n 15.000 euro - hebben we dat er graag voor over. Daarnaast wordt het erg ge-

waardeerd dat we persoonlijk langskomen'.

Het leegmaken van de busjes wordt gecombineerd met de kerstactie. Van der Knijff: 'Als we bij de mensen op bezoek gaan, proberen we ook wat actieartikelen te verkopen, zoals kerstbroden, amandelstaven, vertelcd's, boeken en kerstkaarten. Je staat er altijd weer van te kijken wat dat opbrengt. De laatste jaren brengen we naast de nodige cd's, boeken en kerstkaarten toch al gauw zo'n 200 kerstbroden en 125 amandelstaven aan de man'.

Het zendingswerk in Lisse verloopt gestructureerd. Balkenende: 'Ieder jaar kiezen we een bepaald thema, gekoppeld aan een van de landen of werelddelen waar ZGG actief is. Dit jaar is dat Azië. Uit de vele beschikbare projecten kiezen we dan één concreet project, waarmee we aan de slag gaan. Op een zendingsavond in het voorjaar wordt daar informatie over verstrekt. Op die manier gaat het leven bij de mensen. In het najaar hebben we een aparte zendingsdienst. Daar proberen we altijd één van de deputaten voor uit te nodigen. Eigenlijk vormt die dienst voor onze commissie het startpunt van het winterseizoen'.

Andere activiteiten van de commissie betreffen onder meer het bezorgen van de "Paulus", het verspreiden van nieuwsbrieven, het plaatsen van zendingsbusjes bij pasgetrouwde stellen en nieuwe leden, en de jaarlijkse tuinplantenactie. Verder wordt er om de paar jaar een zangavond georganiseerd. Balkenende: 'We kijken daarvoor uit naar de prachtige oude Jeroenskerk in Noordwijk. Naast onze eigen koren nodigen we meestal een gastkoor en wat instrumentalisten uit. Omdat de kosten van zo'n avond toch al gauw 1.500 euro bedragen, proberen we daar sponsoren voor te werven. Gelukkig hebben de ondernemers uit onze gemeente ons daarbij nog nooit in de kou laten staan'.

Een andere activiteit die nogal wat tijd

Werken voor de kerk

In het kerkelijke leven valt de nadruk doorgaans op de predikant en de kerkenraad. Naar buiten toe vormen zij veelal het gezicht van de kerkelijke gemeente. Er zijn ook anderen die belangrijk werk doen in het gemeente-zijn. In enkele afleveringen staan we daarbij stil. Deze week: **De zendingscommissie.**

vergt, is de tweejaarlijkse plaatselijke Snuffelmarkt. Van der Knijff: 'De hele gemeente en alle verenigingen zijn daarbij betrokken. In de volksmond hebben we het over een snuffelmarkt, maar in feite is het een actiemarkt met allerlei activiteiten eromheen. We staan altijd weer versteld van het grote aantal bezoekers, ook uit de regio. Hoewel we de opbrengst met andere verenigingen moeten delen, zouden we deze dag niet graag willen missen'. Eén van de acties op deze dag is de ontbijtservice. 'Op zo'n 70 à 80 adressen bezorgen wij enkele weken later een ontbijt aan huis. Vaak levert dat hele verrassende reacties op'.

Om het zendingswerk blijvend onder de aandacht te brengen, is het noodzakelijk regelmatig met iets nieuws te komen. Van der Knijff: 'Een van de activiteiten die we dit jaar voor het eerst opzetten, is het aanbieden van relatiegeschenken. We hebben zes pakketten samengesteld, variërend van een wijnpakket tot een Parkerpen met opdruk. We hopen dat ondernemers hierop inspelen en hun relatiegeschenken bij ons bestellen. Omdat we goed beseffen dat een relatiegeschenk een visitekaartje voor een bedrijf is, pakken we dat professioneel aan en gaan we echt voor kwaliteit'. Hoewel er heel wat van de commissieleden wordt gevraagd, willen Balkenende en Van der Knijff dit ook niet overdrijven. 'Natuurlijk hebben we het af en toe heel druk en gebeurt er ook van alles achter de schermen, maar uiteindelijk is het goed te doen. Omdat we een enthousiaste club mensen om ons heen hebben die er ook echt voor gaan, kunnen we het werk goed aan. Daarnaast is het fijn te constateren dat ons werk zowel door de kerkenraad als door de gemeente wordt gewaardeerd'.

Of er voor de commissieleden nog uitdagingen bestaan? Balkenende:

'De grootste uitdaging vormt wel de vraag hoe we de mensen blijvend bij het zendingswerk kunnen betrekken. Over het algemeen wordt er goed voor de zending gegeven, maar je moet er wel voor waken niet puur een soort actiecommissie voor de zending te worden. Een taak voor de zendingscommissie is ook om liefde voor de zending op te wekken en de opdracht die daarin voor ons allen ligt uit te dragen. Overigens is het niet zo eenvoudig daar invulling aan te geven. De laatste decennia zijn er in onze gezindte talloze instellingen en goede doelen bijgekomen, die allemaal om aandacht en financiële steun vragen. Op zich is daar natuurlijk niets mis

mee, maar dat maakt de spoeling wel wat dunner, ook wat de aandacht voor het zendingswerk betreft. Verder heeft iedereen het tegenwoordig druk en beschikt vrijwel elk gezin over een vervoermiddel. Vroeger was het bezoek aan de zendingdag voor velen nog een uitje, waar men weken van tevoren al naar uitzag. Vanuit de Bollenstreek ging men er zelfs met bussen naar toe. We leven nu echter in een andere tijd en daar moeten we op inspelen.'

Van somberheid is binnen de commissie echter geen sprake. Van der Knijff: 'Ieder jaar brengt de gemeente alleen al via de zendingscommissie

zo'n 20.000 euro voor het zendingswerk bijeen. Daarnaast wordt er vanuit Lisse nog een behoorlijk bedrag buiten de zendingscommissie om aan ZGG gedoneerd. Laten we dit alles niet gering achten. Laten we ook niet denken dat het zendingswerk van ons afhankelijk is. Dan zouden we onszelf wel erg overschatten. Wij vormen niet meer dan een klein schakeltje in het grote geheel. Uiteindelijk is het zendingswerk in goede Handen. Daarom is er ook geen reden om bij de pakken neer te zitten. De Heere Zelf staat ervoor in.'

Krabbendijke,

J.P. Sinke

Even maar...

Versterkend effect

Aan 'Blijvend (in)former', een nieuwsbrief van de reünistenvereniging van de CSFR, (jaargang 3, nummer 2, augustus 2012) ontleen we het volgende. Er blijkt wetenschappelijk onderzoek gedaan te worden naar factoren, die invloed hebben op de kerkelijke betrokkenheid van studenten aan universiteiten. Uit interviews met vijftien studenten uit Rotterdam en Leiden worden voorzichtige conclusies getrokken. De voornaamste is dat de belangrijkste godsdienstige/kerkelijke veranderingen optreden in de studententijd. Op de universiteit wordt een houding aangeleerd van studeren, argumenteren en discussiëren, waardoor kennis verworven wordt, kennis die begrepen en zich eigen gemaakt moet worden. Hierbij is een kritische houding onmisbaar. Met deze aangeleerde houding wordt vervolgens naar de eigen opvoeding en traditie gekeken. Daardoor ontstaan kritische vragen. Tot zo ver is het een bekend patroon. Maar nu komt er iets waarop we onze eerstejaarsstudenten willen wijzen, die zich mogelijk afvragen: 'Van welke studentenvereniging zal ik lid worden?' Want nu volgt er een verdrietige conclusie. Deze wil ik met nadruk aan het hart van onze studerende jongeren leg-

gen aan het begin van dit nieuwe studiejaar. We lezen namelijk verder in de nieuwsbrief: 'Voor een versterkend effect zorgt de CSFR, waar dergelijke vragen worden besproken. Tevens komen nieuwe vragen naar boven, vragen die samenhangen met de gangbare geloofsbeleving op de CSFR. Deze geloofsbeleving... kenmerkt zich in ieder geval door openheid naar de cultuur en geloofszekerheid als norm. Dit zijn uit strikte kerken (o.a. Gereformeerde Gemeenten) afkomstige CSFR'ers niet zo gewend. Er ontstaat dan ook een innerlijk conflict... Dit conflict moet worden opgelost en dit is dan ook de reden dat velen, vaak al tijdens de studententijd, hun strikte kerk inwisselen voor een minder strikte kerk; in de meeste gevallen is dat een Gereformeerde Bondsgemeente. Na de studententijd volgt soms nog een switch, meestal in de richting van minder orthodox. Verschuivingen naar 'rechts' werden in het kwalitatief sociologisch onderzoek naar kerkelijke betrokkenheid van oud CSFR'ers niet aangetroffen'. Tot zover de informatie uit de recente nieuwsbrief. Wat wordt ons hierin duidelijk? Dat er eigenlijk niets nieuws in de nieuwsbrief staat. We wisten dit helaas al jaren. Als we eerlijk zijn al vanaf het begin van deze studen-

tenorganisatie. Alleen dit wordt vaak ontkend. Hier lezen we het dus uit 'eigen' bronnen. De sfeer op de CSFR is - om het wat directer te formuleren - verwereldlijkt en het uitgangspunt is, dat we 'al len geloven'. Deze verwereldlijkte sfeer - waarbij verondersteld wordt dat iedere student gelooft - blijkt een versterkend effect te hebben op een mogelijk verlaten van onze gemeenten door onze studenten. Dit onderstreept het belang van (deelname aan) de activiteiten van de werkgroep studerende van de Gereformeerde Gemeenten. Daarnaast geven we de voorkeur aan verenigingen als Depositum Custodi en Solidamentum, die goede alternatieven vormen voor ontmoeting en bezinning. Je hoeft je daar punt een niet voor te schamen, én ... er blijken redenen genoeg voor te zijn. Bovengenoemde brief schetst immers dat het lidmaatschap van de CSFR wel degelijk een versterkend effect heeft op kerkverandering. Het geldt ons állen (student of geen student): Verwonder u niet dat Ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden' (Joh. 3:7) Van harte alle goeds toegewenst in je nieuwe studiejaar!

v. A.

'Geef mij verstand, met Goddelijk licht bestraald...'

57 broeders ontmoeten elkaar

De eerste maandag in september is de datum van de jaarlijkse predikanten conferentie aan de Boezemsingel in Rotterdam. Heel wat broeders zijn al tijdig aanwezig om elkaar te ontmoeten op het zonovergoten kerkplein.

Rond drie uur opent de voorzitter ds. L. Blok, de oudste dienstdoende predikant, met het laten zingen van Psalm 119: 17. Onder orgelbegeleiding van onze secretaris / penningmeester, ds. C. Hogchem, zingen de ambtsbroeders met elkaar: 'Geef mij verstand met Godd'lijk licht bestraald... Dan houd ik die, hoe licht mijn ziel ook dwaalt'. Licht voor onze dwaalzieke ziel, iets wat we allemaal zo dringend nodig hebben. Verstand met Goddlijk licht bestraald. Nog nooit is de opkomst zo hoog geweest: 57. Eigenlijk blijkt het inmiddels zo: bijna ieder die maar enigszins kan, komt ook werkelijk. Tot mijn blijdschap! Enkele broeders laten zich nadrukkelijk verontschuldigen. Ds. Van der Poel en ds. P. Blok laten de vergadering hartelijk groeten. Het doet zo goed te kunnen vaststellen, dat vooral ook de jonge broeders elk jaar trouw aanwezig zijn. Het is maar één keer per jaar om zo in de informele sfeer elkaar te ontmoeten en zich te bezinnen op een bepaald thema.

Dit keer houdt ds. C.A. van Dieren een zorgvuldig voorbereide lezing over een kernthema: 'wet en Evangelie'. Een onderwerp dat met grote aandacht wordt beluisterd, want daar hebben we allen steeds mee te maken. Hij begint met een ci-

taat, waarvan de 'zaal' moet zeggen van wie het is. Aan het einde heeft hij nog een aantal stellingen waarover hij de mening van zijn aandachtig gehoor vraagt. Dus echt interactief! Er volgt daarna een geanimeerde en broederlijke discussie. Aan de inleider is gevraagd zijn inleiding ter beschikking te stellen voor publicatie in De Saambinder. Al zou het maar gedeeltelijk zijn. Hij zal dat welwillend overwegen. Dus hopelijk zult u er nog wat van merken en er kennis van kunnen nemen. Wat is het een voorrecht dat we op deze wijze mochten samen zijn.

Er is in de pauze en tijdens de maaltijd ruim gelegenheid om elkaar te spreken. Jong en oud ontmoeten elkaar. Het ligt in het voornemen om op 2 september 2013 weer bijeen te komen. Een datum om in de agenda te zetten. En die maandag zo mogelijk vrij te houden vanaf drie uur.

De Heere geve in Zijn gunst, dat aan het begin van het seizoen dit samenzijn mag dienen om te bevorderen:

*'Ai ziet, hoe goed, hoe lieflijk is 't, dat zonen.
Van 't zelfde huis, als broeders samenwonen.
Daar 't liefdevuur niet wordt verdoofd.'*

Dat zal dan ook tot zegen van de gemeenten zijn. Want 'waar liefde woont gebiedt de HEERE de zegen'.

v. A.

Voor de opperzangmeester...

Elke zondag worden ze in de kerk gezongen. En niet alleen daar. Ook op scholen, verenigingen, en naar te hopen is in huizen. Vele kinderen des Heeren hebben uit de geestelijke apotheek van het psalmboek medicijnen ontvangen voor zielenkwalen, balsem voor hun wonden en raad in hun raadsels. Daarom is het zo de moeite waard om het boek der Psalmen te onderzoeken. Het zevende en achtste deel van de Studiebijbel Oude Testament kunnen daarbij helpen.

In deze artikelen willen we enkele achtergronden van het psalmboek onder de aandacht brengen. Het gaat daarbij niet om een uitleg van psalmen; onze geliefde broeders ds. Neele en ds. Schot geven deze in De Saambinder. Met behulp van de uitvoerige informatie die de Studiebijbel biedt, willen we verschillende thema's uit de psalmen toelichten.

Antwoord

Het eerste wat opvalt in de psalmen is dat ze zo'n groot tijdsbestek omvatten. De oudste psalm is van Mozes, de jongste psalmen dateren van na de ballingschap. Toch is er een rode draad in de psalmen te ontdekken. De Studiebijbel verwoordt deze zo: "De liederen geven in grote lijnen het persoonlijke antwoord weer van de gelovige Israëliet op Gods woorden en daden." Dit antwoord kan de vorm hebben van een smeekgebed, een klacht, maar ook een danklied of een lofzang. Juist zo blikken we de psalmdichter in het hart. Vele malen mogen we een blik slaan in de binnenkamer van Gods kind. Daar horen we hem tot de Heere roepen, daar zien we hem worstelen aan Gods genadetroon. Daar horen we een schuldbelijdenis vanuit een verbroken hart.

Is dit niet de oorzaak dat de psalmen nog altijd een vertolking geven van het hart van Gods kinderen? Wonderlijk is dat. De omstandigheden kunnen zo anders zijn. Niemand van ons zal ooit als koning achtervolgd worden door zijn eigen zoon. Toch zijn de psalmen die David in deze nood dichtte nog altijd vol van onderwijs

en van vertroosting voor een bedrukt gemoed.

Bundels

Wij zijn eraan gewend dat we het 'boek der Psalmen' in de Bijbel vinden. Lange tijd waren er echter wel psalmen, maar was er nog geen 'boek der Psalmen', zoals wij dat kennen, eenvoudig omdat nog niet alle psalmen waren gedicht.

Aan de andere kant zijn de psalmen niet pas gebundeld toen de laatste geschreven was. In de psalmen zelf zien we namelijk al dat er al kleinere bundels waren die later zijn samengevoegd tot het boek met de 150 psalmen. De kanttekenaren wijzen hier in

**In dit alles zien we
bovenal het werk van
de Heilige Geest.
Hij inspireerde de 150
psalmen die bewaard
zijn gebleven.**

hun inleiding op de psalmen ook op. Die kleinere bundels zijn te herkennen aan de afsluiting ervan, meestal met het woord amen, of met de herhaling van het amen, of ook wel met hallelujah (zie het slot van Psalm 41, 72, 89, 106 en 150).

Dat de psalmen gebundeld werden, heeft zeker ook te maken met het zingen ervan tijdens de oudtestamentische eredienst. Boven heel wat psalmen zien we staan dat ze aan de opperzangmeester zijn gegeven. Dat was de leider van de tempelkoren, die dus verantwoordelijk was voor de tempelmuziek. Het ligt voor de hand dat hij de psalmen die voorhanden waren of die nieuw gedicht werden, verzamelde met het oog op de eredienst. Ook godvrezende koningen hebben deze tempelzang bevorderd. We denken dan in het bijzonder aan David, maar ook aan Hizkia en Josia. In dit alles zien we bovenal het werk van de Heilige Geest. Hij inspireerde

de 150 psalmen die bewaard zijn gebleven. Overigens zijn er veel meer gedicht. Denk maar aan de 1005 liederen van Salomo (1 Kon. 4:32). Van deze koning is slechts één psalm bewaard gebleven, en wel Psalm 127. Zelfs bij deze psalm wordt de mogelijkheid opengelaten dat het opschrift gelezen moet worden als: *voor* Salomo. Dit alles wil niet zeggen dat de ruim duizend psalmen van Salomo geen waarde hadden, maar ze zijn niet geïnspireerd door de Heilige Geest.

Verschiedende woorden

Wanneer het 'boek der Psalmen' in zijn huidige vorm is samengesteld, blijft ondertussen een open vraag. Interessant is een mededeling in het apocriefe boek 2 Makkabeeën dat Nehemia een bibliotheek aanlegde met onder meer de geschriften van David. De kanttekenaren schrijven het verzamelen en bundelen van de psalmen weer toe aan Ezra, de schriftgeleerde die na de terugkeer uit ballingschap zoveel betekend heeft voor het Joodse volk.

Het woord 'psalm' is zelf afgeleid van het Griekse woord 'psalmoi'. Dit woord heeft weer te maken met een werkwoord dat betekent: zingen onder begeleiding van een harp. Als vanzelf denken we dan aan David, de harpspeler die lieflijk was in psalmen Israëls (2 Sam. 23:1). Van hem zijn ook de meeste psalmen overgeleverd. Ongeveer de helft van alle psalmen is van zijn hand.

In de Statenvertaling treffen we het woord psalm vele malen aan. Bijna zestig keer wordt in het Hebreeuws een woord gebruikt dat ziet op een lied dat met de harp wordt begeleid. Dat woord is dan ook vertaald met het woord psalm. Een ander veelgebruikte aanduiding is het Hebreeuwse woord 'shir' dat een gezongen lied betekent (zie bijv. Ps. 30, 46). Daarnaast zijn er dertien liederen met een onderwijzende inhoud (zie bijv. Ps. 32, 78). Daarvoor wordt in het Hebreeuws weer een apart woord gebruikt. Vijf keer heet een lied een gebed (zie bijv. Ps. 90, 102), terwijl eveneens vijf psalmen het opschrift meekregen van een loflied (zie bijv. Ps. 145).

Inhoud

Niet alleen de opschriften, maar ook de inhoud van de psalmen laten zien dat ze een heel uiteenlopende inhoud hebben. Opvallend zijn de vele klaagspsalmen. Vanuit een diepe nood roept de dichter tot God. Niet zelden zijn er

vijanden op de been, zoals in Davids tijd Saul en Absalom. Het valt zelfs op hoe veel psalmen over vijanden gaan. Een aantal van deze psalmen wordt slechts zelden in de kerk gezongen. Komt dat door de onbekende wijs van de berijming? Of hebben we het zo goed dat de smartelijke klacht over verdrukking en vervolging weinig weerklank vindt? Verstaan christenen in de strafkampen deze psalmen beter dan wij?

Ook kunnen vreemde volken het land teisteren, of ook rampen zoals ziekte, droogte en plagen. Te midden van al die klachten horen we ook de belijdenis van schuld en zonde (zie bijvoorbeeld in Ps. 38, de derde boetsalm). Maar ook zijn er psalmen waarin de dichter zijn onschuld betuigt (Ps. 26). Dit betekent niet dat hij meent zonder zonde te zijn. Het gaat hier vaak om valse beschuldigingen van vijanden. De dichter legt dan zijn hart open voor de Heere en verklaart dat hij niet schuldig staat aan het kwaad waarvan hij beschuldigd wordt.

Een bekende klaagpsalm is de ingrijpende Psalm 88 van Heman, de doodbrakende van zijn jeugd aan. Zijn het niet juist zulke klaagpsalmen, die de eeuwen door het hart hebben vertolkt van ellendige en nooddriftige zielen? Diep aangrijpende klaagliederen treffen we ook buiten het boek der Psalmen aan. Het zijn de klaagliederen van Jeremia, gezongen over de verwoesting van Jeruzalem.

Dank- en loflied

Verschillende psalmen hebben het karakter van een danklied (zie bijv. Ps. 41, 118). Zulke dankliederen vinden we ook weer buiten het psalmboek. We kunnen denken aan het danklied na de doortocht door de Rode Zee (Ez. 15), het danklied van Debora (Richt. 5), Hanna (1 Sam. 2) en Hizkia (Jes. 38). We mogen in dit verband niet vergeten het danklied uit Jesaja 12, dat zo diep begint: Ik dank U, HEERE, dat Gij toernig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij. In het psalmboek treffen we vele lofliederen aan. Daarin wordt Gods Naam grootgemaakt om Zijn schepping (zie bijv. Ps. 8, 104) of om Zijn hulp aan het volk (zie bijv. Ps. 78, 136). Ook wordt de Heere geprezen als de allerhoogste Koning (zie bijv. Ps. 96-99). Het woord prijzen komt in totaal wel 75 keer voor in de psalmen. Dit stelt ons voor indringende vragen. We gaan zeker niet mee met een oppervlakkige godsdienst waarin hallelujah wordt geroepen zonder belijdenis van

schuld en onwaardigheid. Maar soms lijkt het wel of allerlei evangelische groepen de lofpsalmen van ons hebben overgenomen. Eerlijk mogen we onszelf de vraag stellen of het hartelijke verlangen in ons leeft om de Heere de eer toe te brengen. En als die begeerte er niet is of verflauwd is, wat is daarvan de oorzaak? Wordt het herscheppende werk van Gods Geest in ons leven gemist? Heeft een wereldsgezind leven een sluier gelegd over het hart, zodat het hoge scheppingsdoel is zoek geraakt? Wie het boek der psalmen onderzoekt, komt zo steeds voor persoonlijke vragen te staan.

N.a.v. M.J. Paul, G. van den Brink, J.C. Bette (red.); "Psalmen I" en "Psalmen II - Spreuken - Prediker" in de serie: Studiebijbel Oude Testament; Uitg. Centrum voor Bijbelonderzoek, Veenendaal; 917 en 944 blz.; ISBN 978 90 77 651 07 0 en 978 90 77 651 08 7; € 65,- per deel; bij intekening op de hele serie € 58,50 per deel.

(wordt vervolgd)

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

BOEKENNIEUWS

"Handboek van de Reformatie in Nederland", Huib Noordzij; uitg. Kok, Utrecht, ISBN 9789043515375; 656 blz.; € 44,90.

Wat veranderde er veel in die tijd. Eerst was er alleen de roomse kerk. Het hele leven en denken werd vanuit deze kerk bepaald. En toen kwam de Reformatie. De boodschap werd anders. Het kerkelijk leven veranderde totaal. Zo gebeurde er veel in de zestiende eeuw. En ook in de zeventiende eeuw. Want het kerkelijk leven was niet ineens geordend.

Huib Noordzij heeft een boeiend boek geschreven, waarin hij de lezer meeneemt naar en getuige maakt van allerlei zaken en ontwikkelingen. Hij schrijft eerst over de staatkundige situatie in de Nederlandse provincies. Eigenlijk bestond Nederland toen uit zeven kleine landjes. Per gewest had de kerkhervorming ook enigszins een eigen ontwikkeling, zo laat Noordzij zien.

In het tweede deel gaat de schrijver in op het interne kerkelijk gebeuren van die tijd. Synoden die gehouden werden, komen naar voren. Het gaat over personen die een belangrijke plaats innamen. Hij geeft van dichtbij informatie over hoe kerkenraden en diaconieën functioneerden; over hoe het in de praktijk in het kerkelijk leven toeging. Dan gaat het over huwelijken en begrafenissen. Over

de kerkelijke tucht, de opleiding tot predikant en vele zaken meer.

In het derde deel gaat het over groepen die niet gereformeerd waren. Binnen de kerk waren er rekkelijken en preciezen, en rondom de gereformeerde kerk waren er die anders leerden. Remonstranten en doopsgezinden, Lutheranen en dissidenten.

Noordzij heeft veel aan bronnenonderzoek gedaan. Hij neemt de lezer op boeiende wijze mee door deze periode van de vaderlandse kerkgeschiedenis. Het gewone leven brengt hij dichtbij voor de lezer. Het is niet een boek dat hoofdlijnen en beschouwingen geeft, maar er wordt inzicht gegeven in de werkelijkheid van het kerkelijk leven van toen. Daarbij komen verschillende zaken heel dichtbij. Over het werk en het inkomen van schoolmeesters. Over verschillende zaken rond kerkelijke goederen. Kerkvisite en predikantenopleiding. Er wordt veel achtergrondinformatie aangereikt, waardoor meer zicht verkregen kan worden op kerkelijke gewoonten en gebruiken, ook op ontwikkelingen in het kerkelijk leven.

Het is een boeiend en leerzaam boek dat goed verzorgd is uitgegeven. Voor hen die in kerkgeschiedenis zijn geïnteresseerd een waardevolle aanwinst. Graag aanbevolen.

Krimpen a/d IJssel,

ds. P. Mulder

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK AANGENOMEN

Naar Opheusden:
ds. G.M. de Leeuw te Ridderkerk.

■ BEROEPEN

Te Aalburg: ds. J. Schipper te Dirksland;
Te 's-Gravenpolder:
ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht.

■ AANGEPASTE KERKDIENT TE BARNEVELD

Op **zaterdag 22 september** zal in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Barneveld-C een aangepaste kerkdienst gehouden worden voor mensen met een verstandelijke handicap. In deze dienst, die om 15.00 uur begint, hoopt ds. D. de Wit voor te gaan. Het thema van de preek is: "De genezing van een geraakte", n.a.v. Markus 2:1-12. Iedereen - wel of niet gehandicapt - is van harte welkom.

■ ZENDINGSDIENST TE NUNSPPEET

Op **woensdag 19 september** hoopt ds. A.J. de Waard voor te gaan in een zendingdienst in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Nunspeet, Brinkersweg 17 (hoek Aarweg). Deze dienst begint om 19.30 uur.

■ GERFEF. GEMEENTE GOUDSWAARD 75 JAAR

Het is dit jaar 75 jaar geleden dat onze gemeente tot een zelfstandige gemeente werd geïnstitueerd. Hieraan zal in een herdenkingsdienst aandacht besteed worden op **woensdag 19 september**, aanvang: 19.30 uur, in het kerkgebouw van onze gemeente, Molendijk 84. Onze consulent ds. A. Vermeij zal hierin voor gaan. Wij nodigen u van harte uit om deze herdenkingsdienst bij te wonen.

Namens kerkenraad
Geref. Gemeente Goudswaard,
A.C. Visser, scriba

■ CATECHISATIE IN BOEZEM- SINGELKERK AAN STUDENTEN

In de loop van deze maand zal in de Boezemsingelkerk te Rotterdam catechisatie worden gegeven aan studenten die

in Rotterdam (boven de Maas) wonen. Deze catechisatie zal worden geleid door dr. ir. M. Burggraaf en zal plaatsvinden op maandagavond. Wil je hieraan meedoen of ken je andere studenten die hiervoor belangstelling hebben? Meld je hiervoor dan **met spoed** aan bij diaken R. Brouwer (Remco.brouwer@live.nl). Tot ziens op de catechisatie!

■ TERUGKEER DS. J. IJSSELSTEIN

Ds. J. IJsselstein heeft onze kerkenraad en het Zendingsdeputaatschap meegedeeld dat hij zijn werk als zendingspredikant ten behoeve van de zusterkerk GJRP op Papua aan het eind van zijn eerste termijn eind 2012 wil beëindigen. Hij ziet voor de toekomst te weinig mogelijkheden om het docentschap aan de Theologische School van Wamena en

het verkondigen van Gods Woord in de plaatselijke gemeenten goed te kunnen uitvoeren.

Hij heeft over deze zaak regelmatig overlegd met de kerk op Papua, met het Zendingsdeputaatschap en met onze kerkenraad. Ds. IJsselstein zelf heeft deze zaak ook biddend aan de Heere voorgelegd. God heeft hem de weg gewezen om zijn werk op Papua te mogen beëindigen. Hij heeft zijn beslissing inmiddels kenbaar gemaakt aan vertegenwoordigers van de GJRP op Papua.

Ds. en mevr. IJsselstein, het Zendingsdeputaatschap en onze kerkenraad voelen de pijn die deze beslissing meebrengt, ook voor de kerk op Papua. Wij respecteren de beslissing van ds. IJsselstein en bevelen hem, samen met zijn vrouw, kinderen en kleinkind, in uw gebeden.

Aangezien ds. IJsselstein de prediking van het Evangelie als zijn voornaamste taak en roeping ziet, die hem door God is opgelegd, is het zijn begeerte om te zijner tijd beroepbaar te worden gesteld binnen het geheel van onze Gemeenten.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Houten en Zending Gereformeerde
Gemeenten

BERICHTEN

■ REGIOAVONDEN TOERUSTING EVANGELISATIE

Wanneer en waar?

* **woensdag 26 september** in de kerk van de Geref. Gemeente te Nunspeet, Brinkersweg 17;

* **dinsdag 23 oktober** in de kerk van de Geref. Gemeente te Goes, Louise de Colignylaan 177;

* **woensdag 24 oktober** in de kerk van de Geref. Gemeente te Woerden, Oudelandseweg 50.
Alle avonden beginnen om 19.30 uur.

1. Voor de leidinggevenden van de kinderen tienerclubs

Thema: Wat je zegt ben je zelf! Naar aanleiding van dit thema worden ook de lessen van de volgende VBC-map gemaakt. Tijdens deze bijeenkomsten denken we na over: Welk voorbeeld hebben/geven wij als christen? Wie ben ik?

Alle leidinggevenden van kinder- en tie-

nerclubs van harte uitgenodigd. Info en opgave via lwj@kliksafe.nl

2. Voor evangelisatiecommissies en vrijwilligers

Thema: Op en rond de marktkraam (vervolg): het gesprek.

In samenwerking met de commissies van Nunspeet en Zeist hebben we het thema: Het LEVEN uitgewerkt. Er is een concreet plan met materiaal voor de inrichting van de kraam. Tijdens de regioavonden willen we dit introduceren en de leden van evangelisatiecommissies en vrijwilligers toerusten voor het gesprek rond de kraam.
Info en opgave: gbaan@bijbelcentrum.nl

G. Baan, landelijk toeruster
Evangelisatie Geref. Gemeenten

■ ACTIEMARKT TE SLIEDRECHT

De activiteitencommissie van de Ge-

ref. Gemeente te Sliedrecht organiseert op **zaterdag 22 september**, van 9.30-15.00 uur, een actiemarkt. Er is een divers programma voor iedereen. Locatie: Rondo 325 (Boazkerk). De opbrengst is bestemd voor delging kerkbouwschuld.

■ VERKOPING DOOR NEBO TE ZWIJNDRECHT

Op **zaterdag 22 september** houdt woonzorgcentrum Nebo te Zwijndrecht, Hoofdland 1, zijn jaarlijkse verkoping, van 10.00-14.00 uur. Ook is er een informatiestand, waar we u graag te woord staan over het wonen in ons woonzorgcentrum. Laat u informeren wat in uw situatie tot de mogelijkheden behoort; wellicht meer dan u denkt.

De opbrengst komt ten goede aan doen ten dienste van de bewoners.

ZANGAVONDEN Barneveld

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 29 september**, aanvang: 19.00 uur, in de Oude Kerk te Barneveld, m.m.v. de mannenkoren Ethan uit Yerseke en Salvatori uit Nunspeet. Algehele leiding: ds. G. Bredeweg. Collecte t.b.v. De Vluchtheuvel.

Bodegraven

Zang- en muziekavond op **zaterdag 13 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Dorpskerk te Bodegraven, Oude Markt 1, met medewerking van o.a. het projectkoor "Da Capo" te Gouda.

Kaarten te bestellen via www.marielleheidekamp.nl of tel. 06-42876498, in de voorverkoop € 7,50 / € 5,- (t/m 15 jr.), aan de deur € 9,- / € 7,50 (t/m 15 jr.). Opbrengst is t.b.v. nieuwe zendingspost die geopend wordt in Albanië, vanuit de Zending Gereformeerde Gemeenten.

Dordrecht

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 29 september**, aanvang: 19.30 uur, in de Grote Kerk te Dordrecht, m.m.v. een drietal mannenkoren. Algehele leiding: ds. S. Maljaars.

Collecte voor JBG en bestrijding onkosten.

Gouda

Zangavond op **zaterdag 22 september**, aanvang: 20.00 uur, in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Gouda, met medewerking van o.a. het mannenkoor Canticum te Gouda en Bert Roest, orgel. Collecte t.b.v. inloophuis Het Kompas te Den Haag van de Evangelisatiecommissie van de Classis Gouda.

H.I. Ambacht

Psalmzangavond op **zaterdag 22 september, aanvang: 19.45 uur**, in de Pe-

trakerk van de Geref. Gemeente in H.I. Ambacht, Kerkstraat 10. Ds. M. Joesse zal de avond openen en op één van de psalmen wat dieper ingaan. Dhr. K. Bel, coördinator van 'In de Gouwstraat', zal onder de titel "Zaaien in een wereld(se) stad", iets vertellen over het werk dat daar plaatsvindt. Collecte t.b.v. bedoeld evangelisatiewerk.

Terneuzen

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 22 september**, aanvang: 19.30 uur, in "De Levensbron", Sloelaan 40 te Terneuzen, te organiseren door de Ring Zeeland van zangverenigingen van de Geref. Gemeenten.

M.m.v. het mannenkoor 'Jeduthun' uit Krabbendijke, het jeugdkoor 'Benjamin' uit Terneuzen en het gemengd koor 'Met Hart en Stem' uit Terneuzen. Collecte t.b.v. Stichting Winst uit Verlies. (www.winstuitverlies.nl) Opening/sluiting door ds. R.A.M. Visser.

Zaltbommel

Datheensamenzangavond op **zaterdag 22 september**, aanvang: 19.30 uur, in de Grote of Sint Maartenskerk te Zaltbommel, Kerkplein 1. met Pieter Heykoop als organist. Opening, meditatie en sluiting door ds. A. Vermeij. Collecte voor: Adulam, Siloah en De Schutse.

■ BOEKENVERKOOP T.B.V. DE ZENDING

Op **zaterdag 22 september**, van **10.00-14.00 uur**, zal de zendingscommissie van Leiderdorp in gebouw Irene, Hoofdstraat 62, aldaar, weer een boekenverkoop organiseren. De opbrengst hiervan is voor de zending.

■ CONTACTDAG HELPEDE HANDEN

Op **zaterdag 22 september** organiseert Helpende Handen een contactdag voor mensen met een lichamelijke beperking in een zaal van de Gereformeerde Gemeente te Kapelle-Biezeling, Goessestraatweg 18. Aanvang: 10.30 uur. Spreker: dhr. G. Roos, voorheen werkzaam bij het Reformatorisch Dagblad. Het thema is: 'Ontmoetingen met mensen met een beperking in andere landen' (o.a. Sri Lanka). Tevens zal een digitale presentatie verzorgd worden. Belangstellenden zijn welkom. In verband met broodmaaltijd graag **vóór 19 september** opgeven bij: lichamelijkehandicap-zwnl@helpendehanden.nl of per telefoon: 0348-489970. Deelnamekosten: voor leden van Helpende Handen worden geen kosten gerekend.

Voor niet-leden geldt een bijdrage van € 12,50 p.p. (incl. broodmaaltijd; zonder maaltijd: € 7,50). Mocht u zich ter plekke als lid aanmelden, dan alsnog gratis deelname.

■ VOGG-EXCURSIE KERKORGEL KRABBENDIJKKE

Op **zaterdag 22 september** is de Vereniging van Organisten van de Geref. Gemeenten, afd. Zuid-West te gast bij de Gereformeerde Gemeente in Krabbendijke. Cees van der Hart, een van de plaatselijke organisten, zal iets vertellen over het onlangs in gebruik genomen Kaat & Tjhuis kerkorgel en het daarna samen met zijn collega-organisten demonstren. Hierna is er een mogelijkheid voor belangstellenden om dit orgel te bespelen. Ook niet-leden zijn welkom. Aanvang: 14.00 uur.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 16 SEPTEMBER 2012

Aagtekerke 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Aalburg 14.30 uur ds. M. Karens; Aalst 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Alphen a/d Rijn 15.30 uur ds. W. Harinck; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. M. Golverdingen; Arnhem 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. A. Schreuder; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw;

Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. G. van Manen; Berkenwoude 19.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Bodegraven 10.00 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; Borssele 14.00 uur ds. C. Sonneveld; Boskoop 9.30 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. P. Mulder; Breda 19.00 uur ds. L. Blok; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle

a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. G. Clements; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Deventer 15.30 uur ds. G. van Manen; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. H. Hofman; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Emmeloord 19.00 uur ds. A. Schot; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 en 15.00 uur stud. J. van Laar; Enter 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 18.00 uur ds. B. van der Heiden; 's-Gravenhage 19.30 uur ds. M. Joosse; 's-Gravenpolder 14.00 uur ds. C.J. Meeuse en 18.00 uur stud. S.W. Janse; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. M. Joosse; Hilversum 17.00 uur ds. J.M. Kleppe; Hoofddorp 18.30 uur ds. W. Harinck; Hoogvliet 16.00 uur ds. A.J. Gunst; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C. Harinck; Kampen 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Kamperland 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Kapelle-Biezeling 16.00 uur ds. D.W. Tuinier; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 18.30 uur stud. H.A. van Zetten; Krabbedijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 15.30 uur ds. E. Bakker; Leiderdorp 19.00 uur ds. W. Silfhout; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G. Mouw; Meeuwen 15.00 uur ds. W.J. Karels; Melissant 10.00 en 18.00 uur stud. P.D. den Haan; Middelburg-Centrum 9.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 12.15 en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 16.00 uur ds. G.J. van Aalst; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur stud. P.G. Heijkamp; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. W. Visscher; Nijkerk 9.30 uur ds. J.M. Kleppe en 14.30 uur ds. F. Mulder; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostburg 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur stud. H.A. van Zetten; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. J. Karels; Poortugaal 9.30 en 16.00 uur ds. C. Neele; Puttershoek 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Vermeij; Rhenen 10.00

en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 16.30 uur ds. H. Paul; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 18.30 uur stud. J. van Laar; Rijssen-Zuid 14.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. J.S. van der Net; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 19.00 uur ds. L. Terlouw; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. G. Pater; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Sint Annaland 14.30 uur ds. S. Maljaars; Sliedrecht 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. J.S. van der Net en 15.00 uur ds. P. Melis; Spijkenisse 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Stad aan 't Haringvliet 15.00 uur stud. P.D. den Haan; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tricht-Geldermalsen 19.00 uur ds. B. Labee; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 9.30 en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaarding 10.00 uur ds. H. Paul en 14.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Vlissingen 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waarde 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 15.30 uur ds. A.A. Brugge; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Wierden 9.30 en 18.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Woerden 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 16.30 uur ds. J. Driessen; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 uur stud. S.W. Janse.

■ DINSDAG 18 SEPTEMBER 2012

Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Brakel 19.30 uur ds. M. Mondria; Dirksland 19.30 uur ds. J. Schipper; Dordrecht 14.45 uur (huw.bev.) ds. H. Hofman; Herkingen 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Naaldwijk 19.45 uur ds. B. Labee; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. G. Pater; Poederloijen 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. E. Bakker; Uddel 19.30 uur ds. G. Mouw; Urk 19.30 uur ds. J. van Belzen; Yerseke 19.30 uur ds. A. Schot.

■ WOENSDAG 19 SEPTEMBER 2012

Aalburg 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 14.00 uur (huw.bev.) ds. W. Silfhout; Capelle

a/d IJssel-West 19.45 uur stud. P.D. den Haan; Dordrecht 14.30 uur (huw.bev.) ds. H. Hofman; Eindhoven 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Goudswaard 19.30 uur (jubileumdienst) ds. A. Vermeij; Groningen 20.00 uur ds. C. Hogchem; Hoofddorp 19.45 uur ds. J.W. Verweij; Hoogeveen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Hoogvliet 19.45 uur ds. W. Visscher; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. J. Driessen; Leerdam 19.30 uur ds. J. van Belzen; Leiderdorp 19.30 uur ds. P. Melis; Meeuwen 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. L. Terlouw; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Nunspeet 19.30 uur (voor de zending) ds. A.J. de Waard; Opheusden 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. A. Schot; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens.

■ DONDERDAG 20 SEPTEMBER 2012

Apeldoorn 19.30 uur ds. J. Schipper; Delft 19.30 uur ds. M. Mondria; Dordrecht 14.00 uur (huw.bev.) ds. H. Hofman; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. E. Bakker; Kampen 19.30 uur ds. K. Boeder; Kootwijkerbroek 13.30 (huw.bev.) en 19.30 uur ds. G. Beens; Mijdrecht 19.30 uur ds. L. Blok; Ouddorp 19.30 uur stud. S.W. Janse; Oude-Tonge 19.30 uur ds. A. Vermeij; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Rilland-Bath 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Sint Philipsland 19.30 uur ds. G. Pater; Westzaan 19.30 uur ds. J. van Belzen.

■ VRIJDAG 21 SEPTEMBER 2012

Barneveld-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Bredeweg; Borssele 15.00 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; Hendrik-Ido-Ambacht 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Lisse 14.00 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; Middelburg-Centrum 14.15 ds. J.M.D. de Heer (huw.bev.); Scherpenzeel 14.15 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Waarde 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Golverdingen.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 16 SEPTEMBER 2012

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

Margrietstraat 30 • 4401 EZ Yerseke
 Tel. 0113 - 57 36 81 • Mob. 06 - 222 96 733
 E-mail: info@burgtours.nl • Website: www.burgtours.nl

Moezel 5-daagse busexcursiereis
 maandag 22 t/m vrijdag 26 oktober 2012

Moezel

5-daagse riviercruise

m.s. Rhine Princess

D.V. ma. 17 t/m vr. 21 juni 2013

Met deze reis gaan mee
 Ds. W.J. Karels en
 organist Pieter Heykoop

Opstapplaatsen in Barneveld,
 Elspeet, Genemuiden, Goes, Goor, Hardinxveld-Giessendam, Lijnden,
 Middelburg, Nunspeet, Ridderkerk, Rijssen, Rotterdam, Yerseke/Kruiningen

Wintersferreis Zwitserland

reisleider Maarten Treurniet

D.V. 26 januari t/m 2 februari

Met mooie treintrajecten door de
 witte bergwereld.

Wintersferreis Oostenrijk

D.V. 23 februari t/m 2 maart

Met o.a. een arrensletocht
 door het winterlandschap.

Burgtours is een reformatorische reisorganisatie. Op onze reizen is dat duidelijk terug te zien in o.a. de dagopening, dagsluiting en zondagse diensten. Wij rekenen geen administratiekosten of reserveringskosten. En Burgtours factureert pas als de reis vertrekgarantie heeft, niet eerder. Onze Europese reizen worden uitgevoerd met Comfort Class touringcars. En alle touringcars hebben het Keurmerk Certificaat.

Unieke Bijbelse dagboeken

van Gereformeerde theologen

Het zien op Jezus

Isaac Ambrosius

Voor dit dagboek is een selectie gemaakt uit het monumentale werk van 900 blz. en kent een evenwichtige opbouw waarin het borgwerk van Christus centraal staat.

~~22,50~~

Toetssteen der ware en valse genade

Theodorus van der Groe

Voor dit dagboek is gebruik gemaakt van de bekende 2 delen handelend over alle facetten van zelfbeproeving en een pastorale verhandeling over de Heidelbergse Catechismus. Van der Groe was een bewogen zielzorger in een eeuw van verlichting, wiens werk ook ons nog veel te zeggen heeft.

~~24,95~~

De godvruchtige avondmaalganger

Petrus Immens

Dit boek is een heruitgave van het befaamde boek van Petrus Immens. Het is nu verschenen in de vorm van een dagboek. Het boek is zo goed als geheel in het dagboek opgenomen. Het behandelt veel aspecten van het Heilig Avondmaal.

~~22,50~~

Het gekrookte riet

Bernardus Smytegelt

De naam Bernardus Smytegelt is nog steeds overbekend. Niet in het minst vanwege zijn meesterwerk: *Het gekrookte riet*.

De hoofdzaken van dit bekende werk zijn in dit dagboek samengevat.

~~24,95~~

Alle boeken zijn luxe uitgevoerd in kunstlederen band met leeslint

**STERK
 IN PRIJS
 VERLAAGD!**

Geb. 400 blz., per stuk

15,-

verkrijgbaar bij de boekhandel

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
 Tel. (0342) 41 69 86

Begravenisverzorging Tollenaar

Wij verzorgen goed georganiseerde begrafenissen met eerbied, meeleven, en... met oog voor detail.

De laatste wensen brochure "Bevel aan uw huis" is gratis verkrijgbaar.

John Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen.

(Wij berekenen uiteraard geen km en tunnelkosten)

0115 61 25 54 of 06 18 14 80 08

www.bvtollenaar.nl

Norwich, (Ontario), Canda

Te huur voor uw vakantie.

Onze woning, voor 2/6 personen.

Dichtbij kerk. Voor meer informatie

E-mail joanne.otten123@gmail.com

of bel 0548-513725 .

Wegens succes verlengd

Okt / Nov en Dec € 75.- m.u.v

schoolvak. max .2 wk. Vol = Vol

tel 0548-512790 of kijk op

www.vakantieoordholsappel.nl

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,

Telefoon 0182 - 382614.

Luxe fotokaarten

voor elke gelegenheid.

Scherpe prijzen voor uw eigen

vereniging en/of goede doel.

www.scheurfotokaarten.nl

Te huur in Gouda mooie kamer(s)
voor studentes PABO of
werkende dame Tel. 06-43295134

Nazomeren?

Casa!

Geniet van de nazomer en het
mooie najaar met Casa Familia.
In Salland/Holten of Voorhuizen.
Nu voor scherpe nazomerprijzen!
Kijk op casafamilia.net

www.casafamilia.net
T 0342 - 478380

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper

010-458 31 12

Capelle a/d IJssel

J. Kooijman

0182-58 39 32

Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

In verband met de uitzending van een van de collega's op het zendingsbureau in Woerden,
roept het deputaatschap sollicitanten op voor de functie van:

MISSIOLOG EN TOERUSTER

Functieomschrijving:

De missioloog en toeruster is op het zendingsbureau verantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling en -uitvoering op missiologisch gebied. Hij adviseert directie en deputaatschap met betrekking tot missiologische vragen. Daarnaast verzorgt en coördineert hij de toerusting en begeleiding van (nieuwe) zendingswerkers. Het deelnemen aan visitaties en werkbezoeken hoort eveneens bij zijn takenpakket. Hij vervangt de directeur zo nodig, begeleidt delegaties uit het buitenland en participeert in (veld-)overleggen en commissies.

Functie-eisen:

- Aantoonbare en ruime ervaring in zendingswerk.
- Inzicht en ervaring met betrekking tot omgang met mensen uit diverse culturen.
- Goede contactuele eigenschappen, didactische vaardigheden en gerichtheid op samenwerking.
- Relevante theologische en/of missiologische opleiding; academisch werk- en denkniveau.
- Liefde voor de kerk en sterke betrokkenheid op het zendingswerk.
- Goede beheersing van Engels en zo mogelijk andere talen zoals Frans, Spaans of Indonesisch.

Sollicitanten dienen belijdend lid te zijn van de Gereformeerde Gemeenten en zich innerlijk verbonden te weten met het werk en de doelstelling van ZGG. Een competentieonderzoek kan onderdeel uitmaken van de procedure.

ZGG volgt in haar personeelsbeleid de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden zoals vastgesteld in het arbeidsvoorwaardenreglement van de Protestantse Kerk in Nederland. Een uitgebreide functiebeschrijving is beschikbaar.

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

ZGG voert namens de Gereformeerde Gemeenten kerkelijk zendingswerk uit volgens de zendingsopdracht van de Heere Jezus (Matth. 28: 19; Mark. 16: 15). Daarbij werkt zij waar nodig samen met (zuster) kerken, deputaatschappen en organisaties. ZGG betreft bij het zendingswerk de kerkelijke gemeenten, die op hun beurt steun en motivatie voor het werk verlenen.

Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding, ervaring en referentieadressen graag voor 24 september 2012 richten aan: Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten, t.a.v. de heer drs. P. Eikelboom, directeur, Postbus 232 3440 AE Woerden. Per e-mail solliciteren kan ook: zgg@cbgg.nl.

De sollicitatiegesprekken zullen D.v. plaatsvinden op 28 september en 12 oktober 2012.

Voor inlichtingen over deze functie kan contact worden opgenomen met de heer P. Eikelboom, directeur (kantoor: 0348-489950, privé 0318-634626) of ds. W. Harinck, secretaris (079-5931470).

Yerseke Ger. Gem.
Dinsdag 18 september
19.30 uur
Ds. A. Schot
GBS-dienst

• **DIVERSE BLOKFLUITEN**
• **MUZIEKSTANDAARDS**
• **ROEMEENSE PANFLUITEN**
R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944
WWW.MULDERMUZIEK
INSTRUMENTEN.NL

Seniorenechtpaar zoekt
(liefst) permanente woonruimte
te huur in wijde omgeving
van 030 of 035 (geen appart.)
telef.nr. 06-29244261.

Oostvoorne. Te huur:
fraai vakantiehuis gelegen in
het duingebied van Oostvoorne
met 14 slaapplekken. Zie:
www.vakantiehuis-oostvoorne.nl
Info. tel. 06-49994341.

PeterRoos | Complete beveiliging, losse camera?
elektrotechniek beveiliging Peter Roos is u graag van dienst!

Huisje te huur voor 1 of 2 personen.
tussen **Lunteren en Barneveld.**
tel 0652058172.

**Ameland-Terschelling - Bakke-
veen/Frl - Ommen - Hardenberg**
stacars/chalets v.a. € 140/175 p.w.
ook Herfstvak vrij tegen aktie prijs
of reserveer alvast uw vakantie
voor 2013 zie vdsluisvakanties.nl
Tel. 0512-516096

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl

HARKES *Persoonlijke zorg
voor uw begrafenis*
Begravenissen
Telefoon (0172) 21 21 22
Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Wij verzorgen alleen begrafenis
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

Woonzorgcomplex **Anewende**

STICHTING WOONZORG GEREFORMEERDE GEMEENTE ERMELO

Appartementencomplex Anewende,
een uniek project op een unieke plaats!

Door de Stichting Woonzorg Ger. Gem. Ermelo wordt in het centrum van de mooie gemeente Ermelo, direct naast de kerk van de Gereformeerde Gemeente een appartementencomplex gerealiseerd, bestaande uit zestien appartementen.

Voor wie?

Anewende is in de eerste plaats bedoeld voor (oudere) echtparen en alleenstaanden die graag zo lang mogelijk, al of niet met een stukje thuis- of mantelzorg, zelfstandig blijven wonen en lid zijn van de Gereformeerde Gemeente.

Voorzieningen

Er is een gemeenschappelijke ruimte voor ontmoeting, het houden van verjaardagen, enz. Ook kunnen gasten van de bewoners gebruik maken van een logeerappartementje. De RST Thuiszorg vindt ook onderdak in Anewende. Het complex is voorzien van alle gemakken. Met eventueel zorgbehoevenden is in alle opzichten rekening gehouden.

Gebouw en ligging

Met de bouw is inmiddels gestart en de oplevering zal D.V. eind 2012 plaatsvinden. Onder het complex bevindt zich een parkeerkelder en voor ieder appartement is een ruime berging aanwezig. Anewende ligt op loopafstand van het gezellige (winkel) centrum van het dorp. Ermelo is omringd door prachtige bossen, heidevelden en landgoederen.

Appartementen

De appartementen bestaan elk uit een ruime woonkamer met compleet ingerichte open keuken en twee slaapkamers. Elk appartement beschikt over een badkamer, die direct aan een slaapkamer grenst, met douche, wastafel en toilet. Daarnaast is tevens een apart toilet aanwezig.

Alleen te huur

Van dit unieke project zijn zowel op de begane grond als op de verdieping nog enkele appartementen te huur. Op de begane grond beschikken de appartementen over een terras, terwijl op de verdieping balkons aanwezig zijn. De huurprijs, inclusief de servicekosten, bedraagt € 800,00 per maand.

Uniek spaarplan

Door de Stichting is een uniek spaarplan ontwikkeld, waardoor het mogelijk is om door inbreng van (een deel van) uw spaargeld de huursom (sterk) te verlagen. Ook zij die niet overwegen om te huren kunnen tegen een aantrekkelijke rente hun spaargeld bij de Stichting onderbrengen.

Brochure aanvragen

Voor geïnteresseerden is een kleurrijke brochure met uitgebreide informatie beschikbaar. Verdere informatie wordt gaarne verstrekt door de secretaris van de Stichting.

Dhr. L.M. Verhoeks

Telefoon: 0341-556965

E-mail: anewende@solcon.nl

“Fijn dat ik nog thuis kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl
of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**

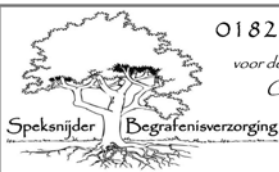
In de knop gebroken

Reformatorische vereniging voor ouders bij wie tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden

Website: www.indeknopgebroken.nl

E-mail: info@indeknopgebroken.nl

Telefoon: 06 - 49 49 94 99

0182 - 35 15 20

voor de Krimpenerwaard
Gouda & omstreken

Speksnijder Begrafenisverzorging

In alle rust, betrokken, zorgzaam...

Want iedere begrafenis is een persoonlijk afscheid!

www.speksnijderbegrafenisverzorging.nl

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Huwelijksbureau voor Gereformeerde Gezindte.

Voor alleenstaanden die op zoek zijn naar een partner uit de EIGEN achterban.

Huwelijksbureau voor Gereformeerde Gezindte.

is landelijk werkend.
Voor meer informatie kijkt u op:
www.HvG.nl of belt u 06 130 28 26 0.

Vakantie, nazomerén.

Welkom op Grevelande.
Geniet van rust en ruimte, op onze boerenlandcamping. Vlakbij Grevelingenmeer en kerk. 20 km van Noordzeestranden. Luxe sanitair en kruidtuin. Gemeenschapsruimte.
www.grevelande.nl 0187-669317
fam. Lies en Beijke v.d. Velde

Boeken met inhoud van blijvende waarde

J. Beukelman
Vervolgstoffen, 90 preken € 89,-

Met de hand gebonden:

F. Rous
Hemelse academie € 25,-

Joh. Teelink
De vruchtbaar makende
Wijnstok Christus € 58,-

H. de Frein
Een strijdende heilige € 58,-

www.deoudewijn.nl
www.theologieportaal.nl
Alles nieuwe druk, niet hertaald

Te bestellen bij:
Uitgeverij De Oude Wijn
e-mail: info@deoudewijn.nl
Boven € 30,- geen portokosten
Tel. 033 286 5548

IS DE DOOP GELIJKTJDIG DE WEDERGEBOORTE?

De Puriteinen en onze vaders leren anders!
Zie onze website www.svvhed.org voor informatie of bel 0416-691788.
Voor giften banknr. 5489.87.920

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portokosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Zakbijbels in diverse uitvoeringen

Bijbels in Statenvertaling

Kleine zakbijbel 8,5x12,5 cm, met Psalmen en Form., en landkaartjes, zwart

D31	kunstleer, kleursnee	€ 28,-
D31ZK	idem, in zwarte kunststof koker	€ 31,50
D32	leer, goudsnee	€ 50,-
D33	kunstleer, kleursnee, duimgrepen	€ 55,-
D34	leer, goudsnee, duimgrepen	€ 78,-
D35	als D34, met ritssluiting	€ 94,-

Grote zakbijbel 10,5 x 15,5 cm

H31	kunstleer, kleursnee	€ 37,-
H32	leer, goudsnee	€ 57,-
H33	als H31, met duimgrepen	€ 62,-
H34	leer, goudsnee, duimgrepen	€ 85,-
H35	idem, met ritssluiting	€ 103,-

De zakbijbels zijn ook verkrijgbaar met hele en halve noten in de notenbalk. Code krijgt dan de aanvulling R (b.v. D31R).

Al deze Bijbels zijn ook verkrijgbaar in de berijming van Datheen, de prijs is dan € 4,- hoger. Code krijgt dan de aanvulling D.

Vraag voor andere bijbels in gewone of luxe uitvoering onze folder aan of breng een bezoek aan onze showroom in Leerdam, waar u op uw gemak een keuze kunt maken uit onze uitgaven.

Wij hebben ze allemaal op voorraad en geven u graag deskundig advies.

Onze showroom is geopend op maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 16.30 uur.

Nijverheidstraat 21 | Postbus 168, 4140 AD Leerdam
Telefoon (0345) 61 01 55
E-mail: info@gereformeerdebijbelstichting.nl | www.gbs.nl
Giro 1.355.824 t.n.v. penningmeester GBS te Leerdam

gereformeerde
BIJBELSTICHTING

ADVERTORIAL

Werken aan je huwelijk Training Human Dynamics®

Verken jezelf en ontdek je partner.

Hoe kun je werken aan verdieping van je huwelijk?

Dat is niet zo moeilijk:

door je partner beter te leren kennen. Hoe leer je de ander beter begrijpen? Door meer van jezelf te ontdekken. Dat is Human Dynamics! Het is een geweldige ervaring om fundamenteel inzicht te krijgen in je eigen persoonlijkheid en die van je echtgenoot. Iedere keer weer ervaren deelnemers Human Dynamics als een training waarvan je de rest van je leven profiteert.

Schrijf je in: een keer in je leven moet het kwartje toch vallen. De training duurt twee dagen.

Tijd: 9.30- 16.30 uur

Data: 26, 27 okt.; 17, 24 nov.; 27, 28 dec. (2012)

Locatie: Villa Weijpoort - Nieuwerbrug

Trainer: Dr. Steef Post, gecertificeerd facilitator

Prijs per echtpaar: € 485. *korting voor gezinsinkomens onder modaal.

Informatie of inschrijven: via info@sdpadvies.nl

www.sdpadvies.nl

SDP | ADVIES